

دانشگاه کردستان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه علوم تربیتی

عنوان

بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام پژوهی براساس دیدگاه نورتون و مرتلر

پژوهشگر

بهیه خاطری صفت

استاد راهنما

دکتر مصطفی قادری

استاد مشاور

دکتر خلیل غلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی گرایش برنامه ریزی آموزشی

مهرماه ۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه علوم تربیتی

عنوان

بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام پژوهی براساس دیدگاه نورتون و مرتلر

پژوهشگر
بهیه خاطری صفت

استاد راهنما
دکتر مصطفی قادری

استاد مشاور
دکتر خلیل غلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی گرایش برنامه ریزی آموزشی

مهرماه ۹۲

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات،
ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع
این پایان‌نامه (رساله) متعلق به دانشگاه کردستان است.

****تعهدنامه****

اینجانب بهیه خاطری صفت دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه کردستان، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی گروه علوم تربیتی تعهد می‌نمایم که محتوای این پایان‌نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان رسانیدن آن نتیجه تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید بوده است.

با تقدیم احترام

بهیه خاطری صفت

۱۳۹۲ / ۷ / ۱۵

دانشگاه کردستان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه علوم تربیتی

پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی گرایش برنامه ریزی آموزشی

عنوان

بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام پژوهی براساس دیدگاه نورتون و مرتلر

پژوهشگر

بهیه خاطری صفت

در تاریخ ۱۵ / ۷ / ۱۳۹۲ توسط کمیته تخصصی و هیات داوران زیر مورد بررسی قرار گرفت و با نمره ۱۹/۵۵ و درجه عالی به تصویب رسید.

<u>امضاء</u>	<u>مرتبہ علمی</u>	<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>هیات داوران</u>
	استادیار	مصطفی قادری	۱- استاد راهنما
	استادیار	خلیل غلامی	۲- استاد مشاور
	استادیار	کیوان بلندهمتان	۳- استاد داور خارجی
	استادیار	جمال سلیمی	۴- استاد داور داخلی

مهر و امضاء معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده

مهر و امضاء گروه

تقدیم به

به روح پاک مادرم که بارفتش رنگ از زندگی ام رفت؛

پدرم که سایه مهربانش سایه ساز زندگی می باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمود؛

و خواهران، و برادران عزیزم همراگان، همیشگی و پشتوانه های زندگی من.

تقدیر و شکر

سپاس ویژه خود را تقدیم می‌کنم به جناب آقای دکتر مصطفی قادری که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از بیچ کلمی در این عرصه بر من دریغ نمودند و زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند؛ و همچنین از اساتد متعدد و اکابر، جناب آقای دکتر خلیل غلامی که زحمت مشاوره این رساله را متقبل شدند کمال شکر و قدردانی را دارم.

و در پایان از دوستان عزیزم خانم ها، مریم ممسکی، شیوانادری، الهام، بتول، سروه و سیرو که با کمک ها و راهنمایی هایشان خالصانه مرا در این راه یاری نمودند تقدیر و شکر می‌نمایم.

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام‌پژوهی انجام گرفته توسط معلمان پژوهنده، براساس دیدگاه نورتون (۲۰۰۹) و مرتلر (۲۰۱۱)، انجام شد. رویکرد پژوهش کمی- کیفی بود که از روش پیمایشی توصیفی برای بررسی دیدگاه معلمان استفاده شد. پرسشنامه محقق ساخته روی ۱۰۰ نفر از معلمان مقطع ابتدای اجرا شد و از چک لیست برای ارزیابی ۳۶ گزارش اقدام‌پژوهی استفاده شد. مصاحبه نیمه ساختمند برای بررسی دیدگاه ۸ نفر از معلمان درباره میزان همخوانی تحقیقات با مسائل کلاسی بکار برده شد. جهت سنجش پایایی از ضریب آلفای کرانباخ استفاده شد که مقدار آن برای پرسشنامه برابر با (۰/۸۹) و برای چک‌لیست (۰/۷۷) بود. نتایج پژوهش نشان داد که معلمان دیدگاه مثبتی نسبت به روش تحقیق اقدام‌پژوهی برای بررسی و حل مسائل آموزشی دارند، و تمایل زیادی دارند از رویکرد تفسیری _ مشارکتی برای انجام اقدام‌پژوهی استفاده کنند، اما بررسی گزارشات اقدام‌پژوهی بیانگر کیفیت پایین این گزارشات از لحاظ علمی بود. در واقع معلمان در مرحله جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات از روشهای مناسبی استفاده نکرده‌اند و ابزار مورد استفاده، دقت و روایی لازم را ندارند. نتایج همچنین نشان داد که معلمان در رعایت اصول اخلاقی موفق عمل کرده‌اند.

کلیدواژه‌ها: اقدام‌پژوهی، معلم‌پژوهنده، نورتون، مرتلر

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	۱-۱ مقدمه.....
۳	۱-۲ بیان مسئله.....
۴	۱-۳ اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۵	۱-۴ اهداف پژوهش.....
۵	۱-۴-۱ هدف کلی.....
۵	۱-۴-۲ اهداف ویژه.....
۶	۱-۵ سؤالات پژوهش.....
۶	۱-۵ فرضیات پژوهش.....
۷	۱-۷ تعریف اصطلاحات.....
۷	۱-۷-۱ تعریف نظری.....
۷	۱-۷-۲ تعریف عملیاتی.....

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۹	۲-۱ مقدمه.....
۱۰	۲-۲ مفهوم اقدام پژوهی.....
۱۱	۲-۳ تاریخچه اقدام پژوهی.....
۱۳	۲-۴ اجرای برنامه معلم پژوهنده در ایران.....
۱۵	۲-۵ معلم پژوهنده کیست؟.....
۱۶	۲-۶ انواع اقدام پژوهی.....
۱۷	۲-۷ اقدام پژوهی و پارادایم های پژوهش.....
۲۰	۲-۸ هدف از کاربرد اقدام پژوهی در آموزش و پرورش.....
۲۱	۲-۹ ویژگی های اقدام پژوهی.....
۲۲	۲-۱۰ ضرورت اقدام پژوهی.....
۲۳	۲-۱۱ مراحل اقدام پژوهی.....
۲۴	۲-۱۱-۱ مرحله برنامه ریزی.....

۲-۱۱-۲	مرحله عمل	۲۹
۲-۱۱-۳	مرحله مشاهده و بهبود (اقدام مجدد)	۳۴
۲-۱۱-۴	مرحله تأمل و تفکر	۳۵
۲-۱۲	اخلاق پژوهش در حوزه علوم اجتماعی و انسانی	۳۶
۲-۱۲-۱	وظایف فردی پژوهشگر	۳۷
۲-۱۲-۲	اصول اخلاقی مرتبط با انتشار نتایج پژوهش	۳۷
۲-۱۲-۳	اصول اخلاقی مرتبط با شرکت کنندگان	۳۸
۲-۱۳	اصول اخلاقی در پژوهش اقدام پژوهی	۳۸
۲-۱۳-۱	رضایت آگاهانه	۳۸
۲-۱۳-۲	حریم خصوصی و محرمانه ماندن	۳۹
۲-۱۳-۳	حفاظت در برابر آسیب	۳۹
۲-۱۴	پیشینه تجربی پژوهش	۴۰
۲-۱۴-۱	تحقیقات داخل کشور	۴۰
۲-۱۴-۲	تحقیقات خارج کشور	۴۱

فصل سوم: روش تحقیق

۳-۱	مقدمه	۴۵
۳-۲	نوع پژوهش	۴۵
۳-۳	طرح و فرآیند تحقیق	۴۶
۳-۴	جامعه و نمونه آماری	۴۶
۳-۵	روش نمونه گیری	۴۶
۳-۶	ابزار جمع آوری داده ها	۴۷
۳-۶-۱	پرسشنامه	۴۷
۳-۶-۲	چک لیست	۴۷
۳-۶-۳	مصاحبه	۴۷
۳-۷	روش تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده	۴۷
۳-۷-۱	روش تحلیل پرسشنامه	۴۷
۳-۷-۲	روش تحلیل چک لیست	۴۸

۴۸	۳-۷-۳ روش تحلیل مصاحبه.....
۴۸	۳-۸ بررسی روایی و پایایی ابزار جمع‌آوری داده‌ها.....
۴۸	۳-۸-۱ روایی.....
۴۸	۳-۸-۲ پایایی.....

فصل چهارم تجزیه و تحلیل دادها

۵۰	۴-۱ مقدمه.....
۵۱	۴-۲ یافته‌های توصیفی.....
۵۴	۴-۳ آمار استنباطی.....
۵۹	۴-۴ تجزیه و تحلیل سؤالات پژوهش.....

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

۷۰	۵-۱ مقدمه.....
۷۰	۵-۲ بحث و نتیجه‌گیری.....
۷۵	۵-۳ محدودیت‌های پژوهش.....
۷۵	۵-۴ پیشنهادهای اجرایی پژوهش.....
۷۵	۵-۵ پیشنهادهای جهت پژوهش‌های آتی.....
۷۶	منابع.....
۸۱	پیوست‌ها.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳ نتایج آزمون ضریب آلفای کرانباخ برای پرسشنامه و چک لیست	۴۸
جدول ۱-۴ توزیع فراوانی افراد نمونه بر حسب جنسیت	۵۱
جدول ۲-۴ توزیع فراوانی نمونه نمونه بر حسب سن	۵۲
جدول ۳-۴ توزیع فراوانی افراد نمونه بر حسب مدرک تحصیلی	۵۲
جدول ۴-۴ توزیع فراوانی افراد نمونه بر حسب سابقه‌ی تدریس	۵۳
جدول ۵-۴ میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های پرسشنامه	۵۴
جدول ۶-۴ آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن داده‌ها	۵۴
جدول ۷-۴ آزمون تحلیل واریانس یک راهه پیرامون مؤلفه‌های پرسشنامه بر حسب سابقه‌ی تدریس	۵۶
جدول ۸-۴ آزمون تحلیل واریانس یک راهه پیرامون مؤلفه‌های پرسشنامه بر حسب مدرک تحصیلی	۵۷
جدول ۹-۴ آزمون تحلیل واریانس یک راهه پیرامون مؤلفه‌های پرسشنامه بر حسب سن معلمان	۵۸
جدول ۱۰-۴ نتایج آزمون t مستقل برای دو گروه پیرامون مؤلفه‌های پرسشنامه بر حسب جنسیت	۵۹
جدول ۱۱-۴ شاخص‌های تناسب داده‌های پرسشنامه برای اجرای تحلیل عاملی اکتشافی	۶۰
جدول ۱۲-۴ نتایج آزمون تحلیل عاملی اکتشافی برای پرسشنامه	۶۲
جدول ۱۳-۴ نتایج آزمون فریدمن پیرامون اولویت بندی متدلوژی پژوهش معلمان	۶۲
جدول ۱۴-۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای جهت ارزیابی تناسب متدولوژی‌های پژوهشی	۶۳
جدول ۱۵-۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای جهت ارزیابی تناسب روشهای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها	۶۴
جدول ۱۶-۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای جهت ارزیابی میزان رعایت اصول اخلاقی در اقدام پژوهی	۶۴
جدول ۱۷-۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای جهت ارزیابی ابزار مورد استفاده در اجرای اقدام پژوهی	۶۵
جدول ۱۸-۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای پیرامون بررسی میزان همخوانی تحقیقات اقدام پژوهی با مسائل آموزشی	۶۵
جدول ۱۹-۴ نتایج آزمون فریدمن پیرامون مقایسه و اولویت بندی متغیرها	۶۶

فهرست نمودار

صفحه

عنوان

- نمودار ۱-۴ توزیع فراوانی افراد نمونه بر حسب جنسیت..... ۵۱
- نمودار ۲-۴ توزیع فراوانی افراد نمونه بر حسب سن..... ۵۲
- نمودار ۳-۴ درصد فراوانی افراد نمونه بر حسب مدرک تحصیلی..... ۵۳
- نمودار ۴-۴ درصد فراوانی افراد نمونه بر حسب سابقه‌ی تدریس..... ۵۳

فصل اول

کلیات تحقیق

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه

معلمان در حین انجام وظایف و مسئولیت‌های خود (تدریس و آموزش) با مسائل زیادی روبرو می‌شوند، مسائلی همچون اداره کردن کلاس، سبک‌های یادگیری مختلف، تفاوت‌های فردی، مشکلات رفتاری، انگیزش دانش‌آموزان و غیره. صاحب‌نظران حوزه تعلیم و تربیت بر این باورند که برای حل این مسائل و پیشگیری از بروز مشکلاتی از این قبیل باید به اطلاعات بدست آمده از طریق پژوهش متوسل شد، و در این زمینه پژوهش را از دو بعد مورد توجه و تأکید قرار می‌دهند: بعد اول کاربردی یافته‌های پژوهش‌های آکادمیک انجام شده در حوزه آموزش و پرورش و بعد دوم انجام پژوهش‌های کاربردی و تولید یافته‌های پژوهشی توسط معلمان و سپس کاربرد آن در عمل آموزشی و پرورشی خود، که به اقدام‌پژوهی یا پژوهش در عمل موسوم است.

اقدام‌پژوهی تحقیقی است که توسط خود افراد درگیر در یک مسأله و برای حل یا کاهش آن انجام می‌گیرد. عمل، محور اساسی در این نوع تحقیق است به این معنا که شخص یا افراد، عمل خود را در حین کار و فعالیت مورد پژوهش قرار می‌دهند. در این روش هم پژوهشگر درگیر موضوع پژوهش است و هم موضوع پژوهشی مربوط به عمل فعلی پژوهشگر است. این نوع پژوهش جزء پژوهش‌های توصیفی است.

هر نوع پژوهشی اصول علمی خاص خود را دارد که پژوهشگر در اجرای آن باید رعایت کند. در اقدام‌پژوهی، معمولاً معلم خود پژوهشگر است و نقش اصلی پژوهش به عهده‌ی او می‌باشد. لذا معلم باید به مهارت‌های علمی اقدام‌پژوهی مجهز باشد، چه به این وسیله معلم به عنوان مجری اصلی طرح تحقیق اقدام‌پژوهی، می‌تواند مسئله‌ی ملموسی را که با آن روبه‌رو است حل کند یا بهبودی امور را

میسر سازد. در اقدام پژوهی توجه پژوهشگر به جنبه‌های علمی و پی بردن به چگونگی رفع مشکلات و مسائل آموزشی معطوف است، لذا فرآیند پژوهش براساس استدلال عملی استوار است نه بر استدلال‌های فنی. به عبارت دیگر، پژوهشگری که به اقدام پژوهی می‌پردازد، آگاهانه درباره فعالیت‌های خود به آزمایش پرداخته تا ضمن شناسایی ابعاد مختلف این فعالیت‌ها بتواند در راه بهبود آن‌ها، با شناخت علمی اقدام کند. بنابراین نباید اعتبار علمی این تحقیقات نادیده گرفته شود. پژوهش حاضر در پی بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام پژوهی است.

۱-۲ بیان مسئله

عوامل بسیار زیادی در جریان آموزش و یادگیری تأثیر دارد که روش‌های تحقیق مرسوم دانشگاهی قادر به کنترل آنها نیستند. هدف از پژوهش در تعلیم و تربیت فقط کسب دانش محض نیست، بلکه دانشی است که در عمل بتوان از آن استفاده کرد و در بهسازی محیط آموزشی مفید باشد. چنین هدفی را پژوهش‌های تربیتی دانشگاهی و مرسوم نتوانسته‌اند حاصل کنند. این پژوهش‌ها اطلاعات خوبی در اختیار گذاشته‌اند که می‌تواند الهام بخش معلمان باشد اما اکثر آنها قابل استفاده مستقیم توسط معلمان در کلاس‌های درس و محیط مدارس نبوده‌اند، کلاس‌های درس دارای پویایی ویژه خود هستند و برای بهسازی امر آموزش و پرورش و اثربخش کردن آن، لازم است از روش‌های گوناگون پژوهش، به ویژه پژوهش‌های مبتنی بر عمل (اقدام پژوهی) بهره جست (حاتمی، ۱۳۸۷).

اقدام پژوهی گامی است مؤثر که معلمان از طریق آن می‌توانند به تنهایی یا به صورت گروهی عملکرد خود را بهتر شناخته و به راه‌های بهبود آن پی ببرند (بازرگان، ۱۳۷۲). در اصل مدرسه دریایی از واقعیت آموزشی است و پژوهش در عمل می‌تواند معلمان را به جای تماشای سطح این دریا به غواصی و شناگری در اعماق آن تشویق کند (حسن پور به نقل از حداد عادل، ۱۳۸۸).

باور بر این است که معلمانی که در فعالیت‌های پژوهشی درگیر می‌شوند و یافته‌های پژوهش‌های خود را به کار می‌گیرند در تصمیم‌گیری‌هایشان مؤثرتر، سنجیده‌تر و منتقدتر عمل می‌کنند (میشل، رایلی و الین، ۲۰۰۸). معلمان همچنین به عنوان پژوهشگران بالقوه برای مشخص کردن موقعیت‌های نامعین در رابطه با فعالیت‌هایشان می‌توانند روش علمی را به کار برده و با استفاده از تحقیق عمل، فعالیت‌های خود را بهبود بخشند. این امر کمک می‌کند تا معلمان نقش مؤثری در شناخت مسائل آموزشی به ویژه فرآیند یاددهی - یادگیری داشته باشند (چمن آرا، ۱۳۸۹). اقدام پژوهی می‌تواند به عنوان یک برنامه راهبردی در توسعه برنامه‌درسی به معلمان کمک کند و همچنین باعث ترفیع شخصیت حرفه‌ای معلمان و بهبود عملکردشان برای رشد یادگیری دانش‌آموزان و پیشرفت آنان شود (فرانس،^۱ ۱۹۹۵). کورت لوین معتقد بود که اگر پژوهش اجتماعی صرفاً منجر به تولید دانش گردد

¹. Ferrance

بدون آنکه در چرخه فعالیت‌های اجتماعی بهبود و تغییر ایجاد کند به مقصود خود نرسیده است. از دیدگاه وی هدف پژوهش تنها شناخت جهان و تفسیر آن نیست بلکه تغییر آن نیز می‌باشد. وی اقدام‌پژوهی را عاملی نیرومند برای نیل به این اهداف مهم می‌داندست (رضوی، ۱۳۸۹).

از معلمان انتظار می‌رود که در حل مسائل و مشکلات آموزشی خود از روش‌های علمی استفاده کنند. در این میان اقدام‌پژوهی یکی از روش‌هایی است که امروزه در محافل علمی تأکید زیادی بر استفاده از آن می‌شود. معلمان برای بهبود عملکردشان باید بر مهارت‌ها و فنون اقدام‌پژوهی تسلط کافی داشته باشند و در اجرای اقدام‌پژوهی اصول و مراحل آن را به طور دقیق رعایت کنند تا به نتیجه مطلوب برسند. به عبارت دیگر اقدام‌پژوهی به عنوان یک روش تحقیق علمی دارای مبانی و اصول علمی می‌باشد که پژوهشگر اقدام‌پژوهی باید به این اصول و مبانی واقف باشد تا در اجرای آن به نتیجه مطلوب علمی دست یابد. از آنجایی که رویکرد معلم‌پژوهنده بسیار جدید بوده، گمان می‌رود که معلمان به جای یک کار حرفه‌ای به پژوهش‌های عملی و تحقیق در عمل به عنوان نوعی تکلیف اداری نگاه می‌کنند. نتایج مشاهدات پژوهشگر از گزارشات اقدام‌پژوهی سال ۹۰ معلمان استان کردستان (مندرج در پژوهشکده تعلیم و تربیت) نشان می‌دهد که حجم زیادی از تحقیقات اقدام‌پژوهی انجام گرفته از لحاظ کیفیت دارای مشکلات روش شناختی، موضوعی و حتی تفسیری هستند. مشاهدات و تجربیات پژوهشگر نیز در حین کار با معلمان نشان داده که اغلب پروژه‌های معلم‌پژوهنده تکراری و ناقص انجام گرفته است. در این پژوهش چالش‌های اجرای اقدام‌پژوهی مانند تناسب باورهای معرفت‌شناختی معلمان در انتخاب متدولوژی‌های اقدام‌پژوهی، میزان تناسب متدولوژی‌های پژوهشی انتخاب شده، میزان دقت در تحلیل داده‌های کمی و کیفی اقدام‌پژوهی‌ها، میزان رعایت اصول اخلاقی پژوهش و همچنین میزان همخوانی تحقیقات معلمان با مسایل آموزش و تدریس موجود در مدارس بررسی می‌شود.

۳-۱ اهمیت و ضرورت

به درستی گفته‌اند که نخست پژوهش، سپس برنامه‌ریزی و اقدام. گرچه این سخن در تمام عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی صدق می‌کند و تردیدی در ضرورت و اهمیت آن نباید به خود راه داد، اما در تعلیم و تربیت، این موضوع، یعنی پژوهش، اهمیتی دو چندان پیدا می‌کند (قاسمی‌پویا، ۱۳۷۹).

تعلیم و تربیت به حکم طبیعتش و به دلیل اینکه به اقدامات عملی و گام‌های اجرایی گرایش دارد، باید به یک دیدگاه فلسفی و ایدئولوژی و چارچوب فکری متکی باشد. بنابراین تعلیم و تربیتی موفق است که بر مبانی فلسفی و مبانی علمی صحیح استوار باشد (زندوانیان، عیسوی و احمدآبادی، ۱۳۹۰).

از آنجا که موضوع تربیت و خود تربیت‌کنندگان همواره در تغییر و دگرگونی‌اند، و نیز جامعه و محیط تربیت پیوسته در تحول است، برای برنامه‌ریزی و بهسازی فرآیند یاددهی _ یادگیری، لازم است که فرهنگ تحقیق و پژوهش جهت بالا بردن سطح اطلاعات و بهبود کیفیت در تعلیم و تربیت به عنوان یک اصل مد نظر قرار گیرد. گرچه پژوهش‌های دانشگاهی و سنتی در زمینه‌ها و موقعیت‌های متعدد دست آوردهایی داشته‌اند، اما به دلایل گوناگون نتوانسته‌اند به گونه‌ای اثر بخش مسائل مبتلا به معلمان و مدیران و دیگر دست‌اندرکاران در کلاس و مدرسه را به درستی پاسخ گویند. برای کاهش این کاستی‌ها و به منظور بهسازی و اثر بخش ساختن فرآیند یاددهی _ یادگیری برخی از اندیشه‌گران رویکرد معلم‌پژوهنده روش اقدام‌پژوهی را پیشنهاد کرده و استدلال کرده‌اند چون در نهایت یافته‌های پژوهش توسط خود معلم به کار گرفته خواهد شد پس چه بهتر که خود وی به پژوهش بپردازد و عمل تربیتی خود را با پژوهش همراه سازد (قاسمی‌پویا، ۱۳۷۹).

با توجه به اینکه روش تحقیق «اقدام‌پژوهی» در سطح جهان و به ویژه در محافل علمی ایران، شیوه‌ای جدید است، لازم به نظر می‌رسد که ماهیت علمی این شیوه پژوهشی از لحاظ اهداف، ساختار، مراحل، شیوه جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها، و سایر جنبه‌ها مورد بررسی قرار گیرد. به عبارت دیگر جایگاه و میزان تسلط معلمان به این شیوه پژوهشی شناسایی شود تا در صورت لزوم راهکارهای مناسب در جهت بهبود کیفیت تحقیقات اقدام‌پژوهی ارائه گردد.

۴-۱ اهداف پژوهش

۴-۱-۱ هدف کلی

هدف عمده پژوهش بررسی ماهیت علمی تحقیقات اقدام‌پژوهی براساس دیدگاه نورتون و مرتلر می‌باشد.

۴-۱-۲ اهداف ویژه

با توجه به هدف کلی فوق اهداف ویژه ذیل مدنظر است:

۱. باورهای معرفت‌شناختی معلمان در انتخاب متدولوژی‌های اقدام‌پژوهی شناسایی شود.
۲. میزان تناسب متدولوژی‌های پژوهشی انتخاب شده معلمان در اجرای اقدام‌پژوهی بررسی شود.
۳. میزان دقت در تحلیل داده‌های کمی و کیفی اقدام‌پژوهی‌های انجام گرفته توسط معلمان بررسی شود.
۴. میزان رعایت اصول اخلاقی پژوهش در اجرای اقدام‌پژوهی توسط معلمان مشخص شود.